

Nr 100.

Av herr **Tengdahl m. fl.**, *angående rätt för kommun att besluta ersättning till innehavare av kommunalt förtroendeuppdrag för mistad arbetsförtjänst och direkta utgifter i och för uppdraget.*

Vid 1913 års riksdag väcktes motion av undertecknade om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning av fråga om rätt för kommuner att besluta ersättning till kommunalmän för mistad arbetsförtjänst och för direkta utgifter i och för kommunala uppdrags fullgörande.

Konstitutionsutskottet gick med på senare delen av yrkandet, men ej på den förra. Emellertid anse vi fortfarande, att frågan om ersättning för mistad arbetsförtjänst är i stort sett minst lika behjärtansvärd som frågan om ersättning för direkta utgifter i och för kommunala uppdrags fullgörande. Om jag ger ut pengar ur portmonnän för att t. ex. kunna praktisera mig till ett ställe, där sammanträde hålles, eller om jag förlorar — d. v. s. aldrig får i mina händer — ett visst belopp därför att jag är borta från arbetet, så är ju detta realiter alldeles detsamma. Det ena är icke mera eller mindre upprörande än det andra att behöva göra utan ersättning, särskilt när det gäller fattigt folk, och det är dessas talan vi velat föra med motionen från förra året och med denna.

På många ställen torde man helt enkelt utsätta mötestider på för arbetarne olämpliga tider (även där de icke ha långt att färdas till mötesplatsen) i det säkra förlitandet på, att något ersättningskrav för den förspillda arbetstiden icke kan resas. Om vederbörande visste, att en för arbetarne olämplig mötestid kunde medföra fråga om ersättning för mistad arbetsförtjänst, skulle det måhända endast behövas en påpekning om möjligheten härav för att få en mötestid efter arbetstid utsatt. Så mycket bättre då, att kommunen sluppe ge ut någon ersättning! För oss, som driver denna fråga, är det icke alls någon huvudsak, att den ena eller andra fattiga människan skall få tillfälle till ersättningar (för vad hon själv lagt ut eller mistat), utan att det för fattigt folk skall vara möjlighet att vara kommunalmän. Vi vända oss med andra ord mot den extra garanti mot de fattiges deltagande i det kommunala livet, vilken kan anses ligga i deras

oförmåga att *utom det att de arbeta gratis också förlora på uppdraget*. Det är ju här icke alls fråga om införande av avlöningar för själva arbetet — något sådant har oss veterligt aldrig ifrågasatts. Ett förtroendeuppdrag upphör ju icke att vara detta, därför att en fattig människa icke tvingas att direkt förlora på detsamma.

Riksdagen har nyligen stadgat rätt för kommunerna att lämna ersättning för utgifter för taxeringsarbetet — oavsett om fråga föreligger om mistad arbetsförtjänst eller icke. Att emellertid sådan fråga ofta därvidlag torde föreligga, framgår dock av vad som upplysts om arbetets forcerande under kort tid och med nämndledamöter, som måst resa lång väg eller i allt fall ofta eftersätta arbetstid. Hänsynen till mistad arbetsförtjänst torde ha varit den väsentliga drivfjädern vid detta beslut, där Riksdagen utan voteringar — i ena kammaren utan debatt — antog ett förslag, som gick längre än Kungl. Maj:ts förslag i ämnet.

I fråga om ersättning för taxeringsarbetet har Riksdagen satt en maximigräns av 4 kronor pr dag. Häri ligger en garanti mot missbruk. En snarlikt liknande garanti kan ju skapas med avseende på ersättning för utgifter eller mistad arbetsförtjänst i och för andra kommunala uppdrag. Vi anse icke att någon skall förtjäna på sina uppdrag, endast att de minst bärkraftiga bland kommunalmännen icke skola för desamma göra förluster, som de icke orka med, och därmed realiter avstängas från deltagande i det kommunala arbetet. Om en maximigräns sättes och stämman, resp. stadsfullmäktige får den närmare prövningsrätten, förfaller ju till större delen giltigheten av talet om svårigheten att bestämma ersättningen för den, som icke räknar sin inkomst efter dagsförtjänst eller timpenning.

Med denna motivering taga vi oss friheten ånyo föreslå Riksdagen besluta

att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utarbetande och framläggande för Riksdagen av tillägg till kommunalförordningarna av innebörd, att kommunerna berättigas besluta ersättning till innehavare av kommunala förtroendeuppdrag för mistad arbetsförtjänst och för direkta utgifter i och för sådana uppdrags fullgörande.

Stockholm den 26 januari 1914.

Knut A. Tengdahl.

Anders Anderson.

Carl O. Strid.

Råstock.